

mujale selgeste tähhendada. Kui tulles ajastaja kalendrini jälle ülespandas, mes toni ajani om wäljatulnu, nink ni egga ajastaja iks eddesi, sis wõip kalender tulles pölwe rahwale üts hā ramato jubhataja olla. Weidi om kül siin niimitetu ramatide sean sāratsid, mea Tarto kelemurren omma kirjutetu; ent sedda ei wõi ikses panna: sest sedda teelt kõneltas ennege ütten wäikesen kolgan, kui mujal kigin paigun, kon marahwas om ellaman, Tallina teelt prugitas. Roh, kül Tarto nink Wõro rahwas wõiwa ka Tallina kele ramatid luggeda; egga segi ni wāga raske ei olle: ta om omite kiik üts makeel. Tähhelapañeja luggeja saap pea arro, et kül mõne sõna nink jalko tõisilde kääwa. Wañ Testamenti nink sure juttuse ramato omma ka ennege Tallina kele kirjutetu, siiski loewa meije foolmeistre neid ärra, et olle wiggagi. Saksamaal omma kamitine saksa kele murre nink Perlini linan Preiṣṣimaal murrap rahwas tõistwiist sõnnu kui Stuttgarti linan Württembergi maal; ent kumbagil om üts ramatokeel nink Perlini trütk tulles Stuttgarti trütkiga ütte. Welles sis Tallina nink Tarto kelega ei wõi ka ni olla? Egga omite sedda ei wõi lota, et se suremb jaggo ma rahwas, mes Tallina keeli kõnelep nink loep, peap meije wāhhemba rahwa teelt opma ehk meije kele ramatid kirjutama, mes neima ei mõista; parremb om lota, et meije rahwas sedda nõuwo wõttas, Tallina teelt oppi, et neima sest henge warrandus sest ossa saas, mes marahwa suremba jao kele pārra kääp. Olgo nüüd eenkõnest willand, nink kaegem ärra, mes ramato ne omma, mes 1848. nink offalt 1849. ajastaig omma walge ette tonu.

- 1) Sannumetoja sel aastal 1848, ehk Uut ja Wanna, ma-rahwa rõmufis ja õppetusseks. (Johann Jannsen.) Essimenne aasta-jaggo. Tarto linnas, trütkitud Laakmanni kirjadega, 252 lehe külge. 8.

Kes se ramato kirjutaja ehk wäljaandja om, sedda ei näuta wāāksirri ehk titel selgeste wälja, et kül ramato tiitle-pildi-

kese pāāl om üts kilp nätta nink se pāle niimi trütkitu: Johann Jannsen; ent eestkõne pārraotsas saiap sesama niimi ülewān nink mañu om pantu weel: Wāndra kanter. Meije ei olle seni ajani weel middake Wāndra kantrist kuulnu, es tijake, kas Wāndra kanter om, wai ei olle, ehk mes Wāndra kanter niimi olles, ehk kas Wāndra kanter mõistap ramatut kirjuta, wai ei mõista, ent sedda ramato olleme lābbisuggenu, nink wõime temast sedda tunnistust anda, et tema ma-rahwale üts tark nink mõistlik sannumetoja ehk kulutaja om. Se ramatokese lābbi olleme Wāndra kantriga tutwas sanu, nink pakkume talle kui ütele hā sõbrate kāt. Üts jubhataja ramato eddeotsan nāūdap ülles, et 8 luggemise tükki saāl sissen om. 1) Eistafius, 2) Jumala rigist pagganatte seas, 3) Saardami linna pu-seppa-sel, 4) Krahwi herra ja tema kutsar, 5) Klarus ja Maria, 6) Kore tütarlaste pegel, 7) Julgus ja argus, 8) Hinrik ja Wilip. Ramat om Tallina kele kirjutet. Mõne neist luggemise tükist omma polele jānu; sest om lota, et tõisel aastal tõine jaggo weel mañu tulles. Ramato hind om 30 Kop. hōbb.

- 2) Palwe, Palwusse, Cenpalwe nink Rittusse Laulo hengi ärratamisses ello tee pole nink Jumala kuttusses. Tartin 1848. Trütkitu J. E. Schünmanni lāṣja man. 62 lehe külge. Mañu om kēudet: Koggodusse Kori Laulo nink Eitania. (Siin meije Kori palles: Oh hallesta me pāle! Nink laulwa ka: Halleluja! Nuu olgo Jumalalle.) Tartin 1848. Trütkitu J. E. Schünmanni lāṣja man. 18 lehe külge. 8.

Se ramatokene om Welliste-rahwa Jumalaorjuse tarbis Tarto-kele kirjutetu. Eddimātsen jaun om 22 laulo-numrit, tõisen jaun 4. Ramato hind om 25 Kop. hōbb.

- 3) Kullaleib. (Saksa kelest Ma kele.) Wāndra kirriko õppetaja kirjotud. Tarto linnas trütkitud 1848 Laakmanni kirjadega. 126 lehe külge. 8. Se Tallina-kele ramat annap mitmist waimolikust asjust